

24 JAN. 2014

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

De burgemeesters
in Noord-Holland

Commissaris van de Koning

Uw contactpersoon

J.P.M. Donkers

AD/KAB

Doorkiesnummer (023) 514 3053

donkersj@noord-holland.nl

1 | 3

Betreft: Thema integriteit

Geachte burgemeester,

Integriteit is een wezenlijk onderdeel van de kwaliteit van het openbaar bestuur en u krijgt daarin als burgemeester nadrukkelijk een rol. Met het wetsvoorstel: Wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet etc, wordt o.a. uitvoering gegeven aan het verzoek aan de regering (moties Schouw en Klein, Heijnen) om te voorzien in de rol van commissarissen van de Koning en burgemeesters bij integriteitshandhaving. In oktober heeft een groot aantal van u een bijeenkomst over dit onderwerp op het Provinciehuis bijgewoond.

Voorop staat dat wethouders en raadsleden primair zelf verantwoordelijk zijn voor het naleven van de regels. Bij (vermoedens van) integriteits-schendingen wordt optreden van de burgemeester verwacht.

Het waarborgen en mogelijk versterken van die rol wordt door een voorgenomen wijziging van artikel 170, lid 2 van de Gemeentewet buiten twijfel gesteld. Dat artikel is in het wetsvoorstel als volgt gewijzigd: *De burgemeester bevordert de bestuurlijke integriteit van de gemeente.*

Met de gemeenteraadsverkiezingen voor de deur willen wij u het volgende onder de aandacht brengen.

Uit een intern feitenonderzoek in de gemeente Laarbeek in 2013 naar 'verboden handelingen', als bedoeld in artikel 15 van de Gemeentewet, bleek dat de kennis over de regelgeving met betrekking tot verboden handelingen zowel bij raads- en commissieleden, als ook bij de ambtelijke organisatie, onvoldoende aanwezig is. In een aantal situaties bleek dat artikel 15 van de Gemeentewet, te goeder trouw, was overtreden omdat handelingen zijn verricht met de gemeente zonder de daarvoor vereiste ontheffing van Gedeputeerde Staten (artikel 15, lid 2 van de Gemeentewet). Op grond van artikel X 8 van de Kieswet kan de

Verzenddatum

23 JAN. 2014

Kenmerk 305111

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Dreef 3
Haarlem [2012 HR]
www.noord-holland.nl

voorzitter van de gemeenteraad het lid van de gemeenteraad dat in strijd handelt met artikel 15 van de Gemeentewet, schorsen. De raad kan vervolgens het lid van zijn lidmaatschap vervallen verklaren.

Het vermoeden bestaat dat de kennis over die regelgeving in meerdere gemeenten onvoldoende is.

Om de integriteit van het gemeentebestuur te waarborgen en het onbewust verrichten van 'verboden handelingen' te voorkomen, vragen wij in het kader van het integriteitsbeleid uw aandacht voor een juiste toepassing van artikel 15 van de Gemeentewet. Het verdient aanbeveling om de integriteit van bestuurlijk handelen nadrukkelijk te verankeren in de ambtelijke en bestuurlijke organisatie.

Kennisverbetering en bewustwording met betrekking tot de regelgeving over 'verboden handelingen' bij bestuurders, raadsleden en de ambtelijke organisatie is daarbij van belang.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen zijn primair de politieke partijen verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun kandidaten voor het lidmaatschap van de raads- en wethouderfuncties, dus ook voor de toets op de integriteit. Het verdient aanbeveling het gesprek met de afdelingsvoorzitters van de politieke partijen over het belang van integriteit aan te gaan. De afdelingsvoorzitters/fractievoorzitters zijn immers verantwoordelijk voor de verkiezingslijst en kandidaat-wethouders die zij voordragen.

Met betrekking tot benoemingen door de Kroon is screening op integriteit geborgd, maar dit is niet het geval met politieke benoemingen zoals die van wethouders. In het kader van de collegevorming ligt het voor de hand dat u als burgemeester aan kandidaat bestuurders in ieder geval een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) vraagt en het gesprek daarover met hen aangaat waarbij u ook de eventuele nevenfuncties bespreekt. Met kandidaat wethouders worden zowel de huidige als nieuwe wethouders bedoeld. Over situaties waarbij persoonlijke belangen de onafhankelijke oordeelsvorming in de weg kunnen staan of de schijn van onzuivere oordeelsvorming kunnen oproepen dienen duidelijke afspraken te worden gemaakt. Het verdient aanbeveling die activiteiten terdege te documenteren en van de bevindingen verslag te doen aan de raad. Soms worden ook raadsleden, bijvoorbeeld een delegatie uit het Presidium, bij dit proces betrokken. Het hebben of zelfs het ondertekenen van een specifieke gedragscode is zinvol, maar geen garantie voor collectieve bestuurlijke integriteit. Met instemming van de kandidaat-wethouder kunt u er voor kiezen een screeningsonderzoek te laten doen door een extern bureau. De tijdsdruk die hierop ligt is niet geheel weg te nemen maar door het tijdig voorsorteren op dit proces kan er belangrijke tijdswinst worden geboekt.

Daarnaast adviseren wij u om het onderwerp integriteit regelmatig op de bestuurlijke agenda te zetten. Het integriteitsbeleid voor politieke ambtsdragers zou bijvoorbeeld eenmaal per jaar samen met de gemeenteraad geëvalueerd kunnen worden. Naast een openbaar verslag van deze evaluatie is het ook van belang dat het register van nevenfuncties actueel gehouden wordt.

Afsluitend, wij vinden het belangrijk dat vooruitlopend op de formele wetswijziging de bestuurlijke integriteit in de nieuwe raadsperiode prominent op de agenda staat. U kunt altijd bij ons terecht voor overleg over dit onderwerp.

Een kopie van deze brief is gestuurd naar de Colleges van Burgemeester en Wethouders.

Hoogachtend,

De commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland,

J.W. Remkes

De voorzitter van de Vereniging
Noord-Hollandse Gemeenten

B.B. Schneiders